

Список використаних джерел:

1. Карий О.І. Менеджмент та інновації: теорія і практикум : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. С. 115-120.
2. Чому штучний інтелект – водночас ризик і спосіб управління ризиком. *EY - US | Building a better working world*. URL: https://www.ey.com/uk_ua/insights/assurance/why-ai-is-both-a-risk-and-a-way-to-manage-risk (дата звернення 25.11.2024).
3. Іваненко В.С. Управління персоналом як фактор конкурентоспроможності бізнесу. Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу : матеріали II Міжнар. наук. прак. конф., 17-19 квіт. 2024 р. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2024. С. 519-521.

УДК 351.822:338.2

*Карабанова Д.В.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: к.е.н., доцент Дмитришин Б.В.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ДЛЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Військовий стан в Україні спричинив масштабні економічні виклики, які загрожують стабільності підприємницької діяльності. Знищення виробничих потужностей, скорочення логістичних маршрутів, зменшення попиту на товари та послуги – все це створює критичні умови для функціонування суб'єктів господарювання. В таких обставинах держава відіграє ключову роль у стабілізації економіки через використання фінансових інструментів підтримки бізнесу.

Одним із найважливіших механізмів є програми пільгового кредитування. Наприклад, урядова програма «Доступні кредити 5-7-9%» дозволила багатьом підприємствам отримати фінансування для забезпечення обігових коштів і продовження роботи навіть у найскладніших умовах. Лише за перші шість місяців війни понад 15 тисяч суб'єктів малого та середнього бізнесу скористалися цією програмою, що дозволило зберегти тисячі робочих місць. Крім того, для підприємств, які зазнали серйозних втрат через бойові дії, були запропоновані кредити з державними гарантіями, що знижує ризики для банків і спрощує доступ бізнесу до фінансування [1].

Податкові інструменти також є важливим елементом державної підтримки. В умовах військового стану було введено тимчасове зниження податкових ставок для малого бізнесу, спрощено процедури податкової звітності, а також запроваджено податкові канікули для підприємств у регіонах, які постраждали від бойових дій. Наприклад, у 2023 році для фізичних осіб-підприємців I та II груп оподаткування було надано можливість тимчасового звільнення від сплати єдиного податку [2].

Окрему увагу держава приділяє підтримці релокації бізнесу із зон активних бойових дій. Програма фінансування переміщення підприємств, яку адмініструє Міністерство економіки України, дала змогу понад 800 компаніям відновити свою діяльність у більш безпечних регіонах. Наприклад, підприємство з виробництва меблів із Харківської області змогло перемістити своє обладнання до Львівщини завдяки державній компенсації транспортних витрат.

Ще одним важливим інструментом є грантові програми. У 2023 році уряд запустив програму «єРобота», яка передбачає надання мікрогрантів для відкриття чи розширення бізнесу. Близько 6 тисяч підприємців отримали фінансування у розмірі до 250 тисяч гривень на реалізацію своїх проєктів. Особливий акцент зроблено на аграрному секторі, що є стратегічно важливим для продовольчої безпеки країни. Наприклад, фермерське господарство на Черкащині отримало грант для придбання техніки, що дозволило збільшити обсяги вирощування зернових культур [3].

Міжнародна фінансова допомога також відіграє значну роль у стабілізації діяльності суб'єктів господарювання. За сприяння Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) було створено фонд для підтримки малого та середнього бізнесу в Україні. Завдяки цій програмі підприємства отримали можливість фінансування на умовах, значно вигідніших за ринкові. Наприклад, одна з компаній у сфері ІТ змогла розширити свою діяльність і створити додаткові робочі місця завдяки грантовій підтримці ЄБРР [4].

Разом із фінансовими інструментами важливою є цифровізація процесів надання державної підтримки. Платформа «Дія» стала інноваційним рішенням для автоматизації процесів отримання допомоги, звітності та взаємодії з державними установами. Усе більше підприємців мають змогу подавати заявки на отримання грантів чи компенсацій через цю платформу, що значно спрощує процедури та зменшує бюрократичне навантаження.

Однак, незважаючи на значний прогрес у впровадженні фінансових інструментів підтримки, існують і виклики. Основними проблемами залишаються обмеженість бюджетних ресурсів, затримки у реалізації програм через бюрократичні перешкоди та недостатній рівень прозорості розподілу коштів.

У підсумку, використання фінансових інструментів державної підтримки є ключовим чинником для стабілізації діяльності суб'єктів господарювання в умовах військового стану. Завдяки таким інструментам як пільгові кредити, гранти, податкові пільги та програми релокації бізнесу, держава допомагає підприємствам зберегти свою життєздатність і забезпечити економічну стійкість країни.

Список використаних джерел:

1. Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%»: З початку року бізнес отримав пільгових кредитів на понад 55 млрд гривень. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/derzhavna-prohrama-dostupni-kredyty-5-7-9-z-pochatku-roku-biznes-otrymav-pilhovyykh-kredytiv-na-ponad-55-mlrd-hryven>.
2. Дмитрик, О., Казмірук, К. (2024). Деякі особливості оподаткування суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Право та інновації*. №4 (40). 115–120.
3. Луцик, Ю.О. (2023). Економічна безпека в умовах глобальних викликів та загроз. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. (15). 74-83.
4. З початку повномасштабного вторгнення допомога ЄБРР Україні сягнула майже €4 мільярди. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3872155-z-pochatku-povnomasstabnogo-vtorgnenna-dopomoga-ebrr-ukraini-sagnula-majze-4-milardi.html>.